

Eltűnhetnek a hasznos rovarok a kémiai szúnyogirtás miatt, mégis töretlen a mérreg népszerűsége

Polgár Tóth Tamás - 2020-08-05 08:18:28

fotó:

Komoly vitát váltott ki olvasóink körében a [Magyar Tudományos Akadémiához tartozó Ökológiai Kutatóközpont Ökológiai és Botanikai Intézetének július 31-i közleménye](#), amelyben a kutatók **tudományosan megalapozatlan, felesleges környezetszennyezésnek nevezték a légi kémiai szúnyogirtás járványügyi helyzetre hivatkozással történő újbóli engedélyezését**. A cikk kapcsán számos olvasónk kérte, hogy járjunk utána: milyen egyéb szúnyoggyérítési lehetőségek vannak a légi és a lakosság körében rendkívül népszerűtlen földi kémiai irtás helyett, mennyire eredményesek ezek a technológiák, és vajon miért nem élnek ezekkel az alternatívákkal az önkormányzatok. A kérdéseinkkel ezért levélben kerestük meg a közleményt megfogalmazó kutatókat, valamint Hajdú-Bihar megye valamennyi önkormányzatát. Utóbbiak közül mindössze 11 településről kaptunk érdemi reakciókat, de ezekből is több tanulságot vonhatunk le.

A hasznos rovarokat ugyanúgy megöli a mérreg

„Minden kémiai gyérítés negatív hatással van az élővilágra, mivel nem fajspecifikusak, sőt még csak nem is csoportspecifikusak” – írta a szerkesztőségünknek küldött válaszában [dr. Török Edina](#), az Ökológiai és Botanikai Intézet kutatója. Az ökológus szerint a kémiai irtással kapcsolatban alapvető probléma, hogy számos más rovar is elpusztít, köztük olyan, a mezőgazdaság számára fontos rovarokat, amelyek növényi kártevőket fogyasztanak (pl. pókok, katicák, fátyolkák és darazsak), valamint a beporzókat (pl. zengőlegyek, magányos méhek), amelyek növelnék a növények terméshozamát.

Eső után Debrecen egyik belvárosi játszóterén fotó:

A kutató elmondása alapján a légi és a földi gyérítés lényegében abban különbözik egymástól, hogy az előbbi sokkal **pontatlanabb, egy kis szél hatására pedig már fennál a lehetősége annak, hogy természetes területekre szóródik az irtószer.** A földi gyérítéssel kapcsolatban pedig az egyik nagy probléma, hogy a **növények levelein és virágain megtapad a mérge, ezért az irtást követően még sokáig meg tudják betegíteni a rovarokat:** olyan anyagcsere- és mozgáskoordinációs zavarokat okozhatnak elő, amelyek végsősoron a pusztulásukhoz vezetnek. Török Edina szerint nem zárható ki az sem, hogy idővel **a lakosságra is káros hatással lehet a kémiai szúnyoggyérítés,** ez azonban, csakúgy, mint a környezetre gyakorolt hosszútávú hatás, nehezen kutatható. *„Számos légúti problémával küszködő, allergiás betegnek borzalmas a gyérítési folyamat”* – írta válaszában a kutató.

A halaink is elpusztulhatnak a lárvairtó tablettától

A debreceni önkormányzat a szúnyoggyérítéshez július folyamán a lakosság segítségét is kérte, 0.5% S-metoprén hatóanyagú [lárvairtó tablettákat](#) osztogattak a debreceni lakcímmel rendelkezőknek. *„Ezzel megakadályozható, hogy a kertekben található kis vízfelületekben a szúnyoglárvák kifejlődjenek”* – írta a [felhívásában](#) Debrecen vezetése. A lárvairtók használatát számos más önkormányzat is fontolgatja a megyében, erről beszélt nekünk nemrég [Tiszagyulaháza polgármestere is.](#)

fotó: PTT

Megkérdeztük Török Edinát arról, hogy milyen hatással lehet az élővilágra, amennyiben a tabletták dobozán található utasításnak megfelelően esővízgyűjtőkben és kerti tavakban alkalmazzák azokat. Az ökológustól azt a tájékoztatást kaptuk, hogy habár az előbbieken túl nagy kárt nem okoz, a kerti tavak esetében már más a helyzet, mivel a szer nem szelektív. „A szer »megszakítja a rovarok életciklusát azzal, hogy **megakadályozza azok felnőtt egyedekké történő fejlődését**«, azaz, ha vízben akarják használni, megakadályozza az összes más családba tartozó faj kifejlődését. Szitakötők, kérészek, tegzesek mind áldozatul esnek” – írta, majd hozzátette, hogy tavakban akár halpusztulást is okozhatnak a tabletták. Török Edina szerint érdekesebb inkább biológiai védekezést használni: egy [baktérium](#) toxinját, amely ugyan nem tökéletes, mert nem vérszívó szúnyogokat is elpusztít, mégis jóval szelektívebb a tablettáknál.

A biológiai gyérítés szakértelmet és időt igényel

Az Ökológiai és Botanikai Intézet kutatója szerint az önkormányzatok azért ragaszkodnak a kémiai gyérítéshez, **mert nem ismerik a kockázatait, „kényelmesebb” számukra a már kipróbált módszereket használni**, valamint lehetséges, hogy az újtól való félelem is szerepet játszik ebben. „Könnyebb megbízni XY-t, aki egy autóval használja a kémiai gyérítőszer bizonyos időközönként, mintsem megbízni egy szervezetet, mely több emberrel dolgozik együtt, állandó megfigyelés alatt

tartja a szúnyogpopulációt” – magyarázta Török Edina, aki szerint a szúnyogtenyészőhelyek feltérképezése időt és szakembereket igényel, ezeknek a ráfordításával viszont **egy sokkal környezetkímélőbb útra térhetnének a települések**. A nemzetközi gyakorlat szerint egyébként a folyamatos monitorozás alapján szoktak a túlzottan nagy populációknál szúnyoglárvairtó szereket használni, magas járványügyi kockázat esetén kezdenek földi kémiai irtásba, a légi irtást pedig kizárólag járvány esetén alkalmazzák.

A földi gyérítés után a növények levelein és virágain megtapad a mérge, ezért az irtást követően még sokáig meg tudják betegíteni a rovarokat fotó: Facebook

Ha nem változik semmi, akkor eltűnnek a hasznos rovarok

Arra a kérdésünkre, hogy a kémiai vagy a biológiai szúnyogirtás-e a hatékonyabb, Török Edina azt felelte, hogy össze sem lehet hasonlítani a kettőt, a kémiai ugyanis a hasznos rovarok lokális eltűnését eredményezi. A biológiai gyérítés ellenben olyan módszerekkel lép fel a vérszívók elszaporodásával szemben, mint a tavak egészséges ökoszisztémájának megtartása, ahol a ragadozók kordában tudják őket tartani, valamint a pangó vizek karbantartása és a biológiai szúnyoglárvairtó szerek alkalmazása. Az intézet kutatója szerint **hosszútávon mindenképpen megérné az önkormányzatoknak a biológiai módszerekre történő átállás az emberek egészsége és a környezetünk érdekében**.

Sehol nem volt biológiai gyérítés, de van, ahol kémiai sem

Kíváncsiak voltunk arra, hogy Hajdú-Bihar megyében történt-e már valahol biológiai szúnyoggyérítés, és ha igen, milyen tapasztalatai voltak az önkormányzatoknak. Azt is szeretnénk tudni, hogy milyen érvek szóltak a biológiai módszerek ellen ott, ahol úgy döntöttek, hogy nem élnek ezekkel a lehetőségekkel.

A cikkünk megírásáig a szerkesztőségünknek érdemi válaszokkal szolgáló 11 Hajdú-Bihar megyei település közül egyetlen egy területén sem próbálkoztak még szervezett biológiai szúnyogirtással. Közülük **Berekböszörményben, Monostorpályiban és Váncsodon** semmiféle gyérítés nem volt idén: a Katasztrófavédelem központi gyérítő akciójából eddig kihagyták őket. „Szomorúan vettük tudomásul, és egyben értetlenül állunk az előtt, hogy Berekböszörmény község – a korábbi évekhez

hasonlóan – idén is kimaradt a Katasztrófavédelem országos szúnyoggyérítési programjából, holott megítélésünk szerint a programban való részvételünkre nagyon nagy szükség volna” – írta a szerkesztőségünknek **Szücs Viktor** (független), a település polgármesterének megbízásából Fazekas Péter ügyintéző. A tájékoztatásuk alapján Berekböszörménynek semmilyen szúnyoggyérítésre nincsenek forrásai.

Igen nagy a lakossági nyomás Püspökladány vezetője szerint

Tóth Lajos, Püspökladány független polgármestere civilben többek között környezetgazdálkodási és környezetvédelmi szakmérnökként is dolgozik, ezért nem meglepő, hogy ő válaszolt a legrészletesebben a kérdéseinkre. A leveléből kiderül, hogy célirányos biológiai szúnyoggyérítés nem történt a településen, az ehhez szükséges szakmai és tárgyi feltételrendszer ugyanis ahogyan más önkormányzatok, úgy Püspökladány számára sem adott. Tóth szerint a szokatlanul csapadékos nyár miatt szükségessé vált a kémiai védekezés. Mivel a földi szúnyogirtást eredménytelennek ítélték meg, várhatóan augusztus 5-én a levegőből is irtani fog a Katasztrófavédelem.

fotó:

A polgármester felsorolta ugyanakkor, hogy az önkormányzat milyen másodlagos, környezetbarát módokon próbálja **meg felvenni a versenyt a vérszívókkal szemben: többek között felszámolják a belterületi pangóvizeket, madárbarát zöldfelület-gazdálkodást folytatnak**, igyekeznek a lakosságot rávenni, hogy ne használjanak vegyszereket, és népszerűsítik az ökológiai gazdálkodást. „Jelen helyzetben a másodlagosan alkalmazott módszerek eredményessége nem elégséges, igen nagy a lakossági nyomás a hatékonyabb szúnyoggyérítésre – ezért történt/történik kémiai beavatkozás” – fogalmazott a polgármester.

Hajdúböszörmény még nem, de Berettyóújfalu lehet, hogy már idén váltani fog

Kiss Attila (Fidesz), **Hajdúböszörmény** polgármestere a biológiai gyérítés elmaradását azzal indokolta, hogy nem készült még el a szúnyogok kifejlődésére alkalmas helyek pontos adatbázisa, ez pedig szükséges lenne a módszer alkalmazásához, valamint a lakosságnak is aktívan segítenie kellene a védekezést. Idén egyébként sok más településhez hasonlóan Hajdúböszörmény is a Katasztrófavédelemtől ingyenesen igényelhető kémiai irtást választotta.

„A biológiai gyérítés és annak technológiája ellen nincs kifogásunk, indokolt esetben és a szúnyoglárva felszaporodása esetén igényelni fogjuk” – tájékoztatta a Debrecinert **Muraközi**

István (Fidesz), **Berettyóújfalu** polgármestere. A településen eddig a kifejtett imágók ellen védekeztek több földi, valamint egy légi kémiai irtással, amelyeket részben a Katasztrófavédelemtől igényeltek, részben önkormányzati pénzből fizettek.

Véleményes a biológiai gyérítés hatékonysága Polgár polgármestere szerint

Maczik Erika (független), **Nádudvar** polgármestere arról tájékoztatta a szerkesztőségünket, hogy habár idén csak a központi, kémiai irtásra volt lehetőségük, jövőre mérlegelni fogják a biológiai gyérítés lehetőségét. **Tóth József** (DK), **Polgár** polgármestere pedig azt írta a Debrecinernek, hogy a biológiai gyérítés technológiája „kevésbé ismert”, valamint hogy „véleményes” a hatékonysága a szakértelem hiánya miatt.

Kapcsolódó cikkek:

- [Modern szúnyogstratégiát Debrecennek!](#)
- [A fecskék jobb szúnyogirtók, mint a repülő – és már alig van belőlük](#)
- [A saját kezébe vette a szúnyogirtást Tiszagyulaháza polgármestere, mert nem tetszett neki a katasztrófavédelem akciója](#)
- [Értelmetlen környezetszennyezés a légi szúnyogirtás az MTA kutatói szerint](#)

DEBRECINER.HU
LÁTJUK. HALLJUK. KIMONDJUK.

fotó: Debreciner **CSAK VELED együtt tudjuk garantálni, hogy az újságíró és a szerkesztő munkájába ne szólhasson bele más, csak Te, az olvasó.** [Egy hónapra csak 1000 forint.](#) [Támogasd előfizetéseddel a Debrecinert! Köszönjük!](#)